

Uvrščanje darov v knjižnično zbirko

Splošne knjižnice gradivo za izgradnjo svoje knjižnične zbirke pridobivajo na več načinov. Med njimi so tudi darovi. Darovi so za knjižnico pomembna pot pridobivanja knjižničnega gradiva zlasti v primeru, ko ga ni več mogoče pridobiti na običajne načine, kot so nakup, obvezni izvod in zamenjava. Raznovrstno gradivo v zapuščinah in drugih darovih predstavlja eno od možnosti obogatitve knjižnične zbirke in zlasti zapolnjevanja vsebinskih vrzeli v knjižnični zbirki. Ali bo knjižnica darovano gradivo vključila v svoj fond, odločajo sprejeti kriteriji, po katerih knjižnica tudi sicer vključuje knjižnično gradivo v knjižnično zbirko. Ti so odvisni od poslanstva, vizije in ciljev vsake posamezne splošne knjižnice. Pri tem so knjižnice dolžne upoštevati zakonske podlage in strokovna priporočila. Prevzem, urejanje in hramba knjižničnih darov ne odstopajo veliko od običajnega postopka obdelave ostalega gradiva. Čeprav darovanega gradiva knjižnici ni treba plačati, pomeni vsak dar za knjižnico tudi strošek, zato knjižnice darove sprejemajo selektivno. Podarjeno gradivo posameznikov in institucij, ki je za zbirko neuporabno, brezplačno ponudijo drugim zainteresiranim ustanovam, posameznikom ali jih po simbolični ceni prodajo prek lastne antikvarne prodaje.

Kako z darovi

Bibliotekarski terminološki slovar (2009) dar opredeljuje kot knjižnično gradivo, ki ga knjižnici daruje fizična ali pravna oseba (sinonim je donacija). Zapuščina pa je opredeljena kot knjižnično gradivo, ki ga posameznik navadno z oporoko zapusti knjižnici ali to storijo njegovi dediči (sinonim je volilo, ostalina, legat).

Pri prebiranju strokovne literature smo ugotovili, da za slovenske splošne knjižnice še ni izdelan priročnik, ki bi jih usmerjal, kako naj ravnajo z darovi. Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1) v 14. členu izrecno navaja, da knjižnice prevzemajo donacije knjižničnega gradiva, ki je pomembno po merilih knjižnične stroke. Smernice Mednarodne zveze bibliotekarskih društev in ustanov za sprejemanje darov (IFLA, 2008), ki so podane za vse vrste knjižnic in ne glede na fizično obliko darovanega gradiva, so bistveno obsežnejše in podrobneje obravnavajo problematiko sprejemanja darov. Razdeljene so

na sedem poglavij. Vsako se osredotoča na ključno temo v postopku pridobivanja darov. Pridobivanje gradiva z darovi je za knjižnico pomembno, vendar kljub temu, da gradiva ni treba neposredno plačati, darovi niso brezplačni. Zato smernice priporočajo, da vsaka knjižnica svoja pravila za sprejemanje darov zapiše in javno objavi. Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018) darove omenjajo v kontekstu knjižnične politike upravljanja knjižnične zbirke.

Večina slovenskih knjižničarskih strokovnjakov, ki so raziskovali področje nabavne politike, se strinja, da je način vključevanja darov oziroma ravnanje z njimi treba vključiti v dokument o nabavni politiki, ki naj bo tudi javno dostopen.

O tem je že leta 1940 pisal Avgust Pirjevec v priročniku Knjižnice in knjižničarsko delo.

Milena Runko

Mestna knjižnica Izola
milena.runko@gmail.com

Knjižnica naj v dokumentu o nabavni politiki pojasni tudi, kako ravna z darovi. Ti so lahko dobrodošla dopolnitev knjižnične zbirke. Če vsebinsko ali formalno ne ustrezajo njenim selekcijskim kriterijem, jih lahko zavrne.

V tem temeljnem in pionirskem delu s področja knjižničarstva se avtor (ibid., str. 128) v razpravi o razvoju tedanjih ljudskih knjižnic in o primernosti knjižnične zbirke sprašuje o smiselnosti sprejemanja prostovoljnih knjižnih darov. V poglavju o nabavi knjig pa zapiše: »Knjižničar ne sme zavriniti nobenega daru, ker bi mogel sicer ta vir prirastka popolnoma usahnuti in ker bo tudi med najmanj pomembnimi darovi našel to ali ono stvar za knjižnico.« (ibid., str. 152).

V priložniku Ljudske knjižnice, ki je nastal na osnovi Pirjevčevega dela, Šlajpah (1961, str. 43) govori tudi o pomenu nabavne politike in o uvrščanju darov v knjižnično zbirko. Čeprav meni, da so darovi pomembnejši za znanstvene knjižnice, naj knjižničar med ponujenimi odbere tiste, ki pridejo v poštev za ljudsko knjižnico.

Kodrič - Dačić (2007, str. 99) poudarja, da morajo biti v nabavni politiki jasno določeni postopki pri posebnih oblikah pridobivanja gradiva, kot primer navaja ravnanje knjižnic z darovi. V članku poda osnovne kriterije, v katerih primerih in na kakšen način naj knjižnica prevzame darovano gradivo (ibid., str. 101–102).

Rampih (2010), ki je podrobneje raziskala vsebino dokumenta o nabavni politiki v splošnih knjižnicah, med »izbor knjižničnega gradiva« kot priporočenega elementa¹ uvršča tudi politiko uvrščanja darov v knjižnično zbirko. Opozarja, da je nujno opredeliti postopke in kriterije, po katerih knjižnica obravnava darovano gradivo, saj v nasprotnem primeru morebitni darovalci ne vedo, kako ravnati. Knjižnice z izrazito okrnjenimi finančnimi sredstvi za nakup knjižničnega gradiva lahko k darovanju pozovejo svoje uporabnike. »Glavno pravilo je, da knjižnica uvrsti dar v zbirko samo takrat, ko bi ga tudi kupila.« (ibid., str. 95).

Ifline smernice za prevzemanje darov je v svojem članku povzela Sešek (2009, str. 266), ki navaja: »Prvo in

drugo poglavje posredujeta osnovna navodila za zaposlene oziroma za javnost. Tretje poglavje obravnava ravnanje z darovi, ki jih prejme knjižnica brez dogovora, in četrto z darovi, za katere se knjižnica dogovori. Peto poglavje opisuje vrste informacij, ki jih potrebujemo, da ocenimo dar, in posebne pogoje, ki jih lahko določi darovalec. V šestem poglavju so opisana vprašanja virov, ki so povezani s sprejemom darov. V zadnjem poglavju pa je opisan postopek potrditve prejema na formalen in neformalen način.«

Kodrič - Dačić (2007, str. 93) nabavno politiko definira kot »skupek načelnih izhodišč in konkretnih navodil o tem, po kakšnih vsebinskih in formalnih kriterijih knjižnica dopolnjuje svoje fonde ter na kakšen način ta cilj dosega«. Da država ne more predpisati nabavne politike, ki bi bila dejansko v skladu s potrebami prebivalcev okolja določene knjižnice, poudarja Rampih (2010, str. 153). Oblikovanje lastnega dokumenta o nabavni politiki ostaja domena posamezne knjižnice, saj sama najbolje pozna lokalne potrebe in svoje zmožnosti. Ker avtorica (ibid., str. 162) v svoji raziskavi ugotavlja, da splošne knjižnice nimajo javno objavljenega dokumenta o nabavni politiki, smo pobrskali po njihovih spletnih straneh, da bi ugotovili, ali to še vedno drži. Predvsem nas je zanimalo, ali dokument vključuje obravnavanje darov.

Spletne strani slovenskih splošnih knjižnic se zelo razlikujejo, zato smo imeli pri iskanju vsebin precejšnje težave. Informacije so velikokrat zastarele. Od naključno izbranih knjižnic je uporabnikom pri večini le-teh dokument o nabavni politiki dostopen v katalogu informacij javnega značaja ali kje drugje na domači spletni strani. Nekatere v dokument vključujejo tudi ravnanje

z darovi. Opazili smo, da splošne knjižnice o pogojih za prevzemanje darov, kriterijih za izbor in postopkih sprejemanja obveščajo na različne načine². Na spletnih straneh knjižnic smo zasledili tudi zapise, s katerimi uporabnike obveščajo, da darov ne sprejemajo zaradi prostorske stiske.

Študija o postopkih pridobivanja knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah (2015, str. 13) navaja, da se v večini splošnih knjižnic o izboru darovanega gradiva odločajo strokovni delavci. Sledijo jim delavci, ki so za to formalno pooblašteni. Ponekod o izboru odločajo vodje enot in oddelkov ali direktor. V samo eni knjižnici imajo formalno imenovano nabavno komisijo, ki odloča tudi o izboru darovanega knjižničnega gradiva.

Delež darov v prirastu

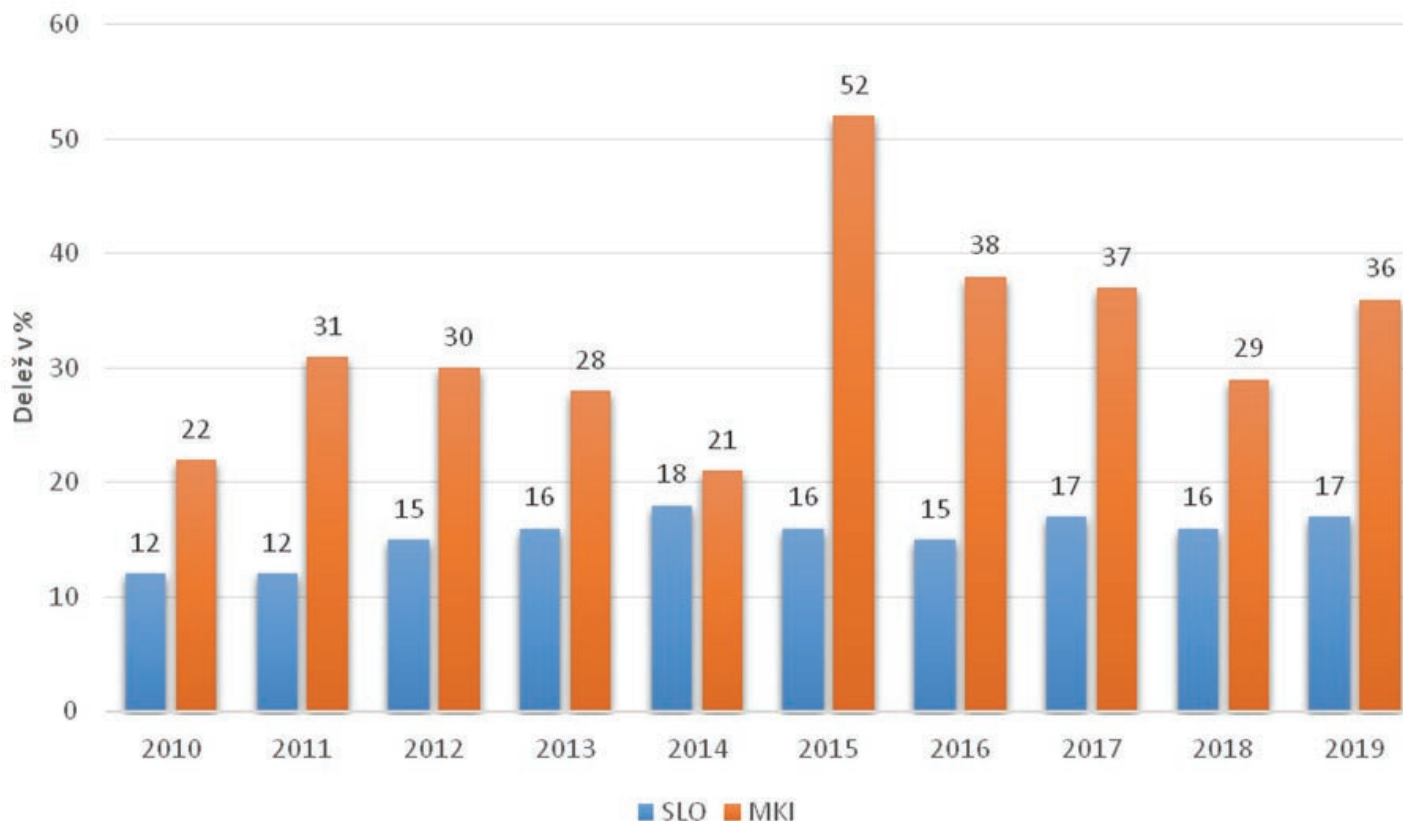
Želeli smo ugotoviti, kolikšen delež dejansko predstavljajo darovi v celotnem letnem prirastu splošnih knjižnic. Iz statističnih podatkov o knjižnicah smo za primerjavo izluščili podatke o skupnem prirastu enot knjižničnega gradiva (brez e-virov, dostopnih na daljavo) ter prirastu kot dar (način nabave) za posamezno leto, na nacionalni ravni in v Mestni knjižnici Izola (v nadaljevanju MKI). Zbrani podatki se nanašajo na obdobje od leta 2010 do leta 2019.

COMARC/H (2018) v svojem šifrantu poleg nakupa, zamene, daru in obveznega izvoda ponuja še naslednje načine pridobivanja gradiva: stari fond, lastna izdaja, kotizacija, subvencija, članstvo in obvezni izvod ustanove. Poličnik - Čermelj (2010, str. 159) pri tem opozarja: »Obogaten šifrant je razrešil marsikatero zagato knjižnic pri določanju načina nabave, povzročil pa je zmedo pri izpolnjevanju statističnih izračunov prirasta gradiva,

¹Avtorica predstavlja 14 priporočenih elementov dokumenta o nabavni politiki.

²Nekatere splošne knjižnice o ravnanju z darovi obveščajo večkrat v različnih virih, nekatere pa v nobenem.

³Od leta 2011 sta v statistične meritve o delu splošnih knjižnic vključeni tudi Narodna in študijska knjižnica Trst in Slovenska študijska knjižnica Celovec.

*Odstotki so zaokroženi na celo število.

■ **Slika 1:** Delež prirasta darov v celotnem prirastu, 2010–2019 (SLO – Slovenija, MKI – Mestna knjižnica Izola)

ki upoštevajo le štiri načine nabave. Ne samo da ostali pogosto izpadejo iz vprašalnikov, vnašajo tudi neenotnost pri zbiranju statističnih podatkov o razvoju zbirke.« Tako so med darove velikokrat vštete tudi lastne izdaje knjižnic, zaloge starega gradiva (stari fond), gradivo s službenih potovanj v sklopu kotizacije in gradivo, pridobljeno na podlagi članstva v različnih združenjih. Glede na navedeno dopuščamo možnost, da je prikazani prirast darov lahko nekoliko višji od dejanskega.

Kot je razvidno z grafa (slika 1), izračuni na podlagi objavljenih statističnih podatkov za splošne knjižnice (Narodna in univerzitetna knjižnica, b. d.) kažejo, da je delež prirasta darov glede na letni prirast knjižničnega gradiva (brez e-virov, dostopnih na daljavo) v MKI zadnjih deset let bistveno višji od deleža prirasta darov na nacionalni ravni³. V tem obdobju je MKI v svojo knjižnično zbirko uvrstila 13.629 enot darovanega

gradiva, od tega dobrih 93 odstotkov knjižnega gradiva in blizu 7 odstotkov neknjižnega gradiva.

Če na nacionalni ravni z darovi ne presegamo petine prirasta, se delež darov v MKI v povprečju bliža tretjini letnega prirasta. V letu 2015 darovi celo presegajo nakup knjižničnega gradiva, kar je posledica večletnega okrnjenega financiranja iz državnega proračuna ter zelo izrazitega znižanja sredstev za financiranje nakupa s strani ustanoviteljice. Poleg tega je bila od zagotovljenih občinskih sredstev za nakup knjižničnega gradiva polovica teh namenjena projektu e-knjig, ki v izračunih niso upoštevane.

Kljub relativno visokemu deležu vključevanja darov v knjižnično zbirko v MKI ne dosegamo priporočene količine letnega prirasta enot knjižničnega gradiva (275 enot/1.000 prebivalcev). Dejansko to niti ni namen darov. Problem je, da sredstva za nakup s strani financirjev ne zadostujejo za

uresničitev priporočenega standarda. Novljan (2011, str. 46) ugotavlja, da lahko izbiro knjižničnega gradiva značilno zaznamujejo prav razpoložljiva finančna sredstva. Zniževanje sredstev za nakup knjižničnega gradiva lahko ogrozi strokovno avtonomnost knjižnic. Ustrezno financiranje dejavnosti je torej izjemno pomembno za ustanovo, ki opravlja vlogo kulturnega, izobraževalnega, informacijskega in socialnega središča.

Darovi v MKI

MKI upošteva strokovna priporočila o predstavitvi dokumenta nabavne politike na svoji spletni strani, kjer so navedena tudi pravila o sprejemanju darov (Mestna knjižnica Izola, b. d.). Knjižnica si pridržuje pravico razpolaganja z darovanim gradivom tako posameznikov kot tudi raznih institucij v skladu z objavljenimi

navodili. Le-ta sledijo smernicam in zakonskim predpisom. Darovalec podpiše izjavo, s čimer soglaša, da lahko knjižnica podarjeno gradivo, ki ga ne uvrsti v svojo zbirko, ponudi drugim knjižnicam, nepridobitnim ustanovam ali posameznikom. Enako knjižnica ravna z darovi, ki jih prejme po pošti brez vnaprejšnjega dogovora, le da v takšnih primerih podpisana izjava ni potrebna. Ko gre za posebno dragocen dar (posebno gradivo, zbirka trajne vrednosti ipd.), se z darovalcem vnaprej podpiše dogovor, saj je treba v tem primeru natančno opredeliti način vključitve darovanega gradiva v knjižnično zbirko. Preudarna selekcija je pomembna tudi z vidika posrednih finančnih stroškov.

Ali bo darovano gradivo uvrščeno v knjižnično zbirko, določajo kriteriji, ki veljajo tudi sicer pri nakupu gradiva. Pri tem smo posebej pozorni na aktualnost vsebin in na ohranjenost darovanega izvoda. Ker med darovi običajno ni novitet, knjižnica izbrano gradivo uporabi za potrebe posebnih zbirk (npr. domoznanska zbirka), za zamenjavo dotrajanega gradiva, nadomeščanje izgubljenih in odpisanih izvodov in v primeru, ko želi odpraviti pomanjkljivosti v nakupu preteklih let. Razlog za izbor je lahko tudi povečano povpraševanje bralcev po določenem gradivu. Najbolj iskano je gradivo z domoznansko vsebino.

Gradivo, ki ga knjižnica prejme v dar, je treba pregledati (fizično in vsebinsko) ter preveriti v lokalni oziroma vzajemni bazi, ko gre za naslove, ki jih v zbirki še ni. Sledi izločanje dotrajanega gradiva, zamenjava in strokovna obdelava obdržanega gradiva, ki ga po merilih knjižničarske stroke uvrstimo v knjižnično zbirko. Obdelava tujega gradiva je zamudna, saj je treba na novo kreirati bibliografske zapise, ker ni možnosti prevzema zapisa kot pri slovenskem gradivu. Vsak vnesen izvod je ob inventarizaciji tudi cenovno ovrednoten. Darove, ki jih v zbirko nismo uvrstili, ponudimo drugim ustanovam, uporabnikom ali obiskovalcem knjižnice brezplačno.

Najpogosteje so donatorji posamezniki, ki niso nujno tudi naši uporabniki. Poleg njih gradivo prispevajo še razne založbe, društva, zavodi, kulturne ustanove, univerze, ministrstva, skupnosti, centri ... Svoja avtorska dela so v knjižnično zbirko prispevali tudi lokalno in širše priznani kulturniki in umetniki, kot so Silvano Sau, Nada Morato, Marjan Tomšič, Vanja Pegan, Drago Mislej, Zdenko Bombek, Luciano Kleva, Srečko Gombač, Timi Ećimović in mnogi drugi.

V preglednici 1 so prikazani deleži darov, uvrščenih v knjižnično zbirko po skupinah UDK.

■ **Preglednica 1:** Delež darov po skupinah UDK za obdobje 2010–2019 (0 – Splošno, 1 – Filozofija. Psihologija, 2 – Verstva. Teologija, 3 – Družbene vede, 5 – Matematika. Naravoslovne vede, 6 – Uporabne vede. Medicina. Tehnologija, 7 – Umetnost. Rekreacija. Šport, 8 – Jezikoslovje. Filologija. Književnost, 9 – Geografija. Biografija. Zgodovina)

UDK	0	1	2	3	5	6	7	8	9	Skupaj
Naslovi (%)	3,19	3,91	1,91	7,84	3,15	7,54	10,82	53,39	8,25	100
Izvodi (%)	3,89	4,13	1,71	8,19	3,10	7,49	10,49	52,42	8,58	100

*Podatki, pridobljeni z uporabo statističnih izpisov (način nabave c – dar)

V strukturi darov zaznavamo najvišjo vrednost v skupini UDK 8, znotraj katere prevladuje leposlovje s 95 odstotki, tako po naslovih kot po izvodih. Od skupnega števila prirasta darovanega gradiva v obdobju 2010–2019 predstavlja po izračunih leposlovje polovico vseh darov. Le-to služi predvsem nadomeščanju poškodovanih izvodov ter dopolnjevanju zbirke. Dvojniki so tudi zaradi prostorske stiske v veliki večini preusmerjeni v premične zbirke. Osem- in večodstotni delež predstavlja še gradivo, ki pokriva zgodovinsko, geografsko, etnološko ter družbeno in kulturno področje. Med darovi je veliko vsebin domoznanskega značaja (stare razglednice, zborniki, periodika, katalogi, zvočni posnetki, fotografske monografije, koledarji, kartografsko gradivo, leposlovna dela in pesniške zbirke lokalnih avtorjev ...). Med donatorji tovrstnega gradiva, ki je deležno posebne obravnave, bi izpostavili izolskega zbiratelja Gojka Cukrova, Špelo Pahor, Silvana Saua, Galerijo Insula, Občino Izola in Pošto Slovenije.

MKI deluje na etnično pestrem območju. Uradna jezika sta slovenščina in italijanščina. Poleg Italijanov, ki so avtohtoni prebivalci, tu živijo še pripadniki različnih narodov iz bivše Jugoslavije ter tudi Rusi, Turki, Albanci in drugi. Za pripadnike italijanske narodne skupnosti gradivo v italijanskem jeziku zagotavljamo v skladu z zakonom (ZKnj-1, 25. čl.).

V preglednici 2 so prikazani deleži darov, uvrščenih v knjižnično zbirko po jezikih.

■ **Preglednica 2:** Delež darov po jezikih za obdobje 2010–2019

JEZIK	Slovenski	Italijanski	Angleški	Ruski	Hrvaški	Ostali	Skupaj
Naslovi (%)	77,40	10,92	4,56	2,65	1,17	3,3	100
Izvodi (%)	79,00	10,53	3,95	2,60	1,07	2,85	100

*Podatki, pridobljeni z uporabo statističnih izpisov (način nabave c – dar)

Čeprav med darovi, uvrščenimi v knjižnično zbirko, najdemo tudi gradivo v drugih jezikih, smo v preglednici 2 posebej izpostavili le tiste, ki presegajo enoodstotni delež v skupnem prirastu darov. Vsi ostali so upoštevani v skupnem

deležu 3,3 odstotka naslovov oziroma 2,85 odstotka izvodov. Vidimo, da je daleč največ doniranega gradiva v slovenskem jeziku (skoraj 80 odstotkov vseh izvodov), sledi gradivo v italijanščini. Veliko gradiva v italijanskem jeziku pridobimo z darovi Skupnosti Italijanov iz Izole in z darovi ezulske skupnosti Isola nostra iz Trsta. Med večjimi donatorji velja omeniti še Viktorijo Carli. Visok delež gradiva v angleškem jeziku gre predvsem na račun podarjenih glasbenih zgoščenk in filmov na DVD-jih. Gradivo v ruskem jeziku je rezultat sodelovanja MKI s Slovanskim kulturnim društvom Adriatika iz Izole. Veliko je tudi gradiva v jezikih iz bivše Jugoslavije⁴. Med darovi pa najdemo še gradivo v francoskem, nemškem, španskem ... in celo finskem jeziku. MKI je namreč ena redkih knjižnic, ki ima v svoji zbirki Jančarjevo delo »To noč sem jo videl« v finščini, dar prevajalca Karija Klemele.

Zaključek

Pri prebiranju strokovne literature v prispevku omenjenih avtorjev smo pogosto zasledili dvom, ali darove sploh vključiti v knjižnično zbirko, saj je darovano gradivo največkrat neaktualno. Kodrič - Dačić (2007, str. 101) ugotavlja, da so »publikacije, ki jih zasebniki ali ustanove podarjajo knjižnicam v Sloveniji le redko velike tržne ali kulturne vrednosti«, vendar se med temi na videz nepomembnimi darovi lahko skriva ravno manjkajoči kamenček v mozaiku knjižnične zbirke. Zanimivo je tudi stališče, ki ga zagovarja Novljan (2011, str. 4), ki v svoji raziskavi zapiše: »Knjižničarji splošnih knjižnic gradijo navadno zbirko knjižničnega gradiva. V tej zbirki niso dobre samo visoko kakovostne publikacije, ampak so kot dobre označene vse, ki so postavljene v dogovorjen kontekst. Knjižnica ga predstavi z dokumentom o nabavni politiki.«

Knjižnica naj v dokumentu o nabavni politiki pojasni tudi, kako ravna z darovi. Ti so lahko dobrodošla dopolnitev knjižnične zbirke. Če vsebinsko ali formalno ne ustrezajo njenim selekcijskim kriterijem, jih lahko zavrne. Odgovornost za vsebino in kakovost knjižnične zbirke je navsezadnje vselej prepuščena knjižnicam. Pri tem so jim v oporo zakoni in strokovna priporočila.

Če se za konec ozremo v preteklost, lahko ugotovimo, da so knjižnice zaradi permanentnega pomanjkanja sredstev svoj primarni knjižnični fond pravzaprav oblikovale predvsem na podlagi darov, bodisi zapuščin zasebnih knjižnic, razpuščenih samostanov, prosvetnih društev, čitalnic bodisi zasebnih darov kulturnikov ali zbirateljev.●

Viri in literatura:

- Bibliotekarski terminološki slovar. (2009). *Knjižnica*, 53 (3-4).
- Cassell, K. A., Johnson, S., Mansfield, J., Zhang, S. L.: *Gifts for the collections: guidelines for libraries*. (2008). Hague: IFLA. Acquisitions and collection development section. Pridobljeno 28. 10. 2020 s spletne strani: <http://www.ifla.org/VII/s14/nd1/Profrep112.pdf>
- COMARC/H *Format za podatke o stanju zaloge: priročnik za uporabnike*. (2018). Maribor: Institut informacijskih znanosti. Pridobljeno 13. 10. 2020 s spletne strani: http://home.izum.si/izum/e-prirocniki/3_COMARC_H/99X_v.pdf
- Kodrič - Dačić, E. (2007). Uvod v izgradnjo knjižničnih zbirk. *Knjižnica*, 51(1), 89–112
- Mestna knjižnica Izola. (b. d.). *Dokument o nabavni politiki*. Pridobljeno 1. 10. 2020 s spletne strani: http://www.izo.sik.si/images/stories/Pdf/Nabavna_politika_2020.pdf
- Narodna in univerzitetna knjižnica. (b. d.). *BibSiSt online: Statistični podatki o knjižnicah*. Pridobljeno 12. 9. 2020 s spletne strani: <https://bibsist.nuk.uni-lj.si/statistika/index.php>
- Novljan, S. (2011). *Navadna knjižnična zbirka*. Ljubljana: samozaložba. Pridobljeno 10. 10. 2020 s spletne strani: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-HDPFV2MA/f3be9556-fbf6-4ddf-824c-8b9ae15c16bf/PDF>
- Pirjevec, A. (1940). *Knjižnice in knjižničarsko delo*. Celje: Družba sv. Mohorja. Pridobljeno 26. 10. 2020 s spletne strani: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-5YOK3NU7/bce39e4b-7388-4904-9ed6-380c0e15c6b7/PDF>
- Poličnik - Čermelj, T. (2010). Aktualni problemi pri inventarizaciji gradiva v luči zbiranja statističnih podatkov. *Knjižnica*, 54(4), 155–173
- Rampih, S. (2010). *Nabavna politika v splošnih knjižnicah*. Ljubljana: Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.
- Sešek, I. (2009). Zakaj potrebujemo pisni dokument o nabavni politiki = Why do we need a written collection development policy. *Šolska knjižnica*, 19(4), 261–271
- *Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028)*. (2018). Ljubljana: Nacionalni svet za knjižnično dejavnost. Pridobljeno 2. 10. 2020 s spletne strani: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MK/Zakonodaja-ki-ni-na-PISRS/Kulturna-dediscina/2ffb52377/Strokovna-priporocila-in-standardi-za-splosne-knjiznice.pdf>
- Šljapah, M. (1961). *Ljudske knjižnice. Priročnik za knjižničarje*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- *Študija o postopkih pridobivanja knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah*. (2015). Grosuplje: Združenje splošnih knjižnic. Pridobljeno 10. 10. 2020 s spletne strani: https://www.knjiznice.si/wp-content/uploads/2020/06/ZSK_ŠTUDIJA_o_postopkih_pridobivanja_knjižničnega_gradiva.pdf
- Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1). *Uradni list RS*, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15. Pridobljeno 12. 10. 2020 s spletne strani: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2442>

⁴Hrvaški jezik je v preglednici 2 izpostavljen samostojno zaradi relativno visokega deleža darov.